

PSIHOLOGA ATZINUMA PIEMĒRS

Klīniskā psiholoģe **Guna Berga**

(maģistra diploma nr.006087, klīniskā psihologa sertifikāts nr.0010/2005)

Basteja bulvāris 14, Rīga, LV-1050 Tālr. **29235118**, e-pasts: guna.berga@ml.lv

Rīgā, 20.09.2005.

Psihologa atzinums pēc pārrunām ar adopcijas pretendenti, Francijas pilsoni, MT

Bērnu un ģimenes lietu ministrijai
Adopcijas nodaļas vadītājai Līvijai Liepiņai
Basteja bulvārī 14, Rīga, LV-1050

Mana tikšanās ar MT kundzi notika pēc Bērnu un ģimenes lietu ministrijas ieteikuma (šeit būtu jānorāda bāriņtiesas vēstules numurs un datums) sakarā ar minētās kundzes vēlēšanos adoptēt bērnu no Latvijas, 07.09.2005. uzsāktu un 14.09.2005. pārtraukto pagaidu aprūpi pār KS (XXXXXX - XXXXX).

Intervija ar notika 16., 21. un 29. 07. 2005. tulka klātbūtnē ar mērķi noskaidrot MT kundzes adopcijas motivāciju un atbilstību adoptētājas statusam.

Pirms intervijas iepazīnos ar MT kundzes adopcijas lietas materiāliem (tai skaitā biogrāfiju, psihologa slēdzienu, kas sastādīts 26.10. un 16.11.2001. un psihologa slēdzienu, kas sastādīts 24.03.2004., u.c.). Intervijas laikā tika lūgti kundzes komentāri par šo dokumentu saturu, kas bija sekojoši: psiholoģe saistībā ar savu salīdzinoši mazāko gadu skaitu un nelielo profesionālo pieredzi esot neadekvāti izvērtējusi MT kundzes vecumu un veselības stāvokli kā maz piemērotu bērna adopcijai; neadekvāti - kā pārāk ciešas - psiholoģe izvērtējusi arī viņas un māsas attiecības ("es ar māsu nedzīvoju kopā, viņa mani atbalsta fiziski, es viņu - materiāli").

Interviju gaitā noskaidrots, ka vēlme kļūt par māti MT kundzei bijusi jau laulības laikā, taču vīra veselības problēmu dēļ nav piepildījies. Adopcijas procesu uzsākusi jau 2001.gadā, 2004. gadā izteikusi lūgumu adoptēt Latvijas bērnu.

MT kundze atzīst, ka vēlas adoptēt bērnu tādēļ, ka "ir gatava dot mātes mīlestību, stabilitātes izjūtu, veselīgas dzīves pamatus, dot iespēju dzīvot ģimenē, dot iespēju mācīties". Kundze vairākkārt uzsver savu gatavību atbalstīt bērna centienus mācīties, gūt labu izglītību, kas Strasbūrā ir lielā mērā iespējams. Kundze atklāj, ka viņai bērna adopcija nozīmē: "atbildības uzņemšanos, bērna izaudzināšanu līdz pilngadībai un iespēju sajūst, ka esmu ko labu izdarījusi savā dzīvē".

MT kundze izrāda pārsteigumu par jautājumu : "ko Jūs sagaidāt no adoptējamā bērna", jo neesot par to domājusi. Sākotnējā atbilde: "lai bērns būtu atvērts apgūt kaut ko jaunu, mācīties, lai no sirds pieņemtu to, ko viņam sniedz, nenoslēgtos".

Sarunā kundze atzīst, ka bērns viņas dzīvē noteikti ienesīs pārmaiņas - ja līdz šim dzīve bijusi pilna un laimīga, tad pēc tam tā kļūšot vēl pilnāka un laimīgāka. Viņa apzinās, ka bērna adopcija varētu noteikt arī kādas grūtības, taču no grūtībām viņa nebaudoties, jo ir radusi un viņai patīk tās pārvarēt. Konkrētas grūtības kundze gan izvairās nosaukt.

MT kundze, uzzinot par iespēju adoptēt KS, kura jau iepriekš bijusi Francijā un zināja franču sarunu valodu, un ar kuras raksturojumu iepazinusies, mainījusi savas prasības par adoptējamā bērna vecumu (no 4-8 uz 4-14). Sākumā kontakts ar meiteni izveidojies labs, taču vēlāk, balstoties uz saviem novērojumiem (piemēram, K. izvairījies lietot dažus pārtikas produktus), kundzei radies iespaids par to, ka meitene piedzīvojusi seksuālu vardarbību, kam apstiprinājumu sev guvusi arī telefona sarunā ar psiholoģi no Francijas. Kundze apgalvo: "ja es viņu būtu adoptējusi, viņas pagātnes problēmas būtu uzpeldējušas, tās nāktu arī pār mani..., viņai būtu seksuālas problēmas nākotnē, kuras es nebūtu spējīga risināt, ar tik smagu problēmu meitene nevar braukt uz Franciju, tā ir jāatrisina Latvijā". Šajā kontekstā sarunu turpinām par jautājumu, ka pastāv liela varbūtība, ka daudziem bērniem, kas nonākuši bērnu namos varētu būt kāda psihotrauma anamnēzē, kam kundze gan piekrīt un atzīst, ka būtu ar mieru pieņemt bērnu, kuram ir kādas veselības problēmas, kurš smēķē vai lieto alkoholu, taču labāk ne seksuālas vardarbības upuri. Turpmākā sarunas gaitā kundze atklāj, ka ne tikai iespējamā seksuālā vardarbība, bet arī citi faktori noteikuši KS pagaidu aprūpes pārtraukšanu ("2 nedēļas ilgāks laiks neko nebūtu mainījis"): meitene nav izrādījusi vēlmi mācīties, gribējusi tikai skaistas lietas, manipulējusi, nav bijusi pietiekoši tīrīga un kārtīga.

Kopumā kundze secina, ka KS nav gribējusi, lai viņu adoptē. Kā KS adopcijas nevēlamību kundze min arī atbildību savu radu priekšā: "es neesmu viena, ir vēl radi, es iedomājos, ka māsai būs jātīra tās drupačas aiz viņas...". Atgriežoties pie jautājuma "ko Jūs sagaidāt no adoptējamā bērna", kundze savu atbildi papildina ar uzskaitījumu: "lai bērns klausītu, lai pieņemtu informāciju, lai mācītos...", nobeigumā paironizējot - "ideāls, tāds, kurš neeksistē".

Saistībā ar attiecību veidošanu ar KS kundze uzskata, ka ir izdarījusi visu, kas bijis viņas spēkos.

MT kundze sarunā atklāj, ka šobrīd vēlētos adoptēt gados jaunāku bērnu, kuram jau savlaicīgāk varētu sniegt savu aprūpi un mīlestību vai arī pusaudzi, "kas nebūtu cietis no kaut kā ļoti smaga", varētu būt fiziskas problēmas, bērns ar īpašām vajadzībām. Kundze uzsver, ka ļoti vēlas adoptēt bērnu, "jo nevaru aizbraukt mājās tukšām rokām".

Secinājumi

Intervija ar MT kundzi ļauj secināt, ka minētās personas uzsāktais adopcijas process ir pārdomāts un mērķtiecīgs. Kundze jau laulības laikā ir vēlējusies kļūt par māti, ir bijusi praktiska pieredze bērnu aprūpē (kopš 13 gadu vecuma ir auklējusi vecākās māšas dēlu, Rumānijā strādājusi par bērnu kopēju slimnīcā, Francijā studējusi psiholoģiju un arī strādājusi šajā jomā ar bērniem). Gan iepazītā biogrāfija, gan saruna ļauj secināt, ka kundze ir mērķtiecīga, aktīva, atklāta, ar labu izglītību. Kundze neslēpj savas veselības problēmas un, šķiet, novērtē tās adekvāti, labprāt pieņem palīdzību no ģimenes locekļiem. Iepriekšminētie faktori, kā arī kundzes pieminētā adopcijas motivācija būtu vērtējami kā pozitīvi saistībā ar bērna adopciju no Latvijas.

Savukārt var izdalīt virkni citu faktoru, kas rosina uz pārdomām par adopcijas procesa atlikšanu (uz laiku). Rodas iespaids, ka MT kundze izdarījusi secinājumus par KS piedzīvoto seksuālo vardarbību, balstoties uz nepietiekošu faktu kopumu. No vienas puses pozitīvi vērtējams savu spēku izvērtējums, atzīstot savu nespēju tikt ar šo problēmu galā, no otras puses - pārsteidzīgs secinājums. Kundzei ir ļoti noteiktas prasības attiecībā pret bērnu, ko gribētu adoptēt, galvenā no kurām ir bērna

vēlme un gatavība mācīties (kas saskan arī ar pašas kundzes dzīves pieredzi), kā arī tīrības un kārtības ievērošana. Rodas iespaids, ka kundzes prasības ir samērā rigidās, kas varētu apgrūtināt "atbilstoša bērna piemeklēšanu". Šķiet, ka kundze nav ņēmusi vērā, ka attiecību veidošanai ar bērnu nepieciešams laiks, kas ietver sevī arī adaptācijas procesu, kā arī zināma tolerance pret bērna personību, viņa īpatnībām. Rodas iespaids, ka MT kundze nedaudz idealizē adopcijas procesu, sagaidot noteiktām prasībām atbilstošu bērnu, ar kuru saistībā radušās grūtības tiktu risinātas un atrisinātas viņai vēlamā veidā.

Ieteikumi

Vēlams noskaidrot jautājumus par iespējamo KS seksuālo vardarbību.

MT kundzei būtu ieteicamas pārrunas par adopcijas procesu ar psihologu Francijā.

Respektējot MT kundzes interesi par bērniem, viņas izteikto vēlmi atbalstīt un veicināt bērnu izglītošanu, kā alternatīva aprūpes forma būtu ieteicama aizbildnības nodibināšana.

Informēju, ka saskaņā ar LKP Ētikas kodeksa punktu 3.3. "konfidenciāla informācija var tikt apspriesta tikai profesionālos nolūkos un tikai ar tām personām, kas tieši piedalās klienta problēmas risināšanā, informējot par konfidencialitātes ievērošanas nepieciešamību."

Klīniskā psiholoģe G.Berga